

A photograph of a road construction site. In the foreground, a large, out-of-focus speed limit sign with the number '50' is visible. The road is lined with various traffic signs, including 'Farthinder' (speed limit) signs and directional signs. Several vehicles, including a red car with license plate 'OYD 763', a blue van, and a large truck, are visible on the road. The background shows a forested hillside.

Allt farligare att jobba på vägen

Rapport från Seko juni 2016

Fler olyckor på vägarbetsplatserna

Antalet olyckor vid landets vägarbetsplatser ökar kraftigt. Det visar en undersökning som Novus gjort bland Sekos vägarbetare.

Seko, Service- och kommunikationsfacket, har för tredje gången låtit Novus ställa ett antal frågor till 1 000 av förbundets medlemmar inom vägbranschen. Samma frågor som ställts nu ställdes även 2009 och 2011. Resultaten visar att vägen är en betydligt farligare arbetsplats i dag än vad den var för sju år sedan.

Några exempel på utvecklingen:

- 45 procent uppger att det under det senaste året uppstått minst en trafikrelaterad incident vid den egna arbetsplatsen. 2011 var motsvarande siffra 37 procent. 2009 var den 26 procent.
- 91 procent tycker inte att trafikanterna tar tillräcklig hänsyn till dem som arbetar på vägen. 2011 var motsvarande andel 88 procent. 2009 var den 82 procent.
- 82 procent oroar sig ibland eller ofta för att arbeta på vägen på grund av bristande säkerhet. 2011 var motsvarande andel 72 procent. 2009 var den 47 procent.

Stora brister i Trafikverkets statistik

Den höga olycksrisken vid vägarbetsplatser gäller inte bara dem som jobbar på vägen. Även trafikanterna är utsatta. Enligt Trafikverket, som är den myndighet som ansvarar för att sammanställa olycksstatistik vid vägarbeten, sker ungefär 300 olyckor varje år. Men det finns brister i underlaget och sedan 2013 saknas sammanställd statistik helt. Det betyder att den verkliga siffran sannolikt är betydligt högre än vad Trafikverkets siffror visar.

Omledning bästa lösningen

Omledning, det vill säga att man helt stänger av trafiken vid vägarbetsplatser och i stället leder trafiken via en alternativ väg, är ofta det bästa sättet att få ner antalet olyckor. Men det är långt ifrån alltid som omledning är möjlig. I de fall trafiken måste passera förbi en vägarbetsplats gäller i stället verklig kraftigt reducerad hastighet.

Två av tre kör för fort

Tyvär är det långt ifrån alla bilister som respekterar hastighetsbegränsningarna. Flera studier visar att majoriteten av trafikanterna kör för fort vid vägarbeten. Enligt färskta mätningar som Seko genomfört är det 68 procent som kör för fort.

Övervakning i form av kontroller och fartkameror har visat sig vara ett effektivt sätt att få trafikanter att hålla gällande fartbegränsningar. Tyvärr är det en möjlighet som sällan utnyttjas vid vägarbeten. Det vill Seko se en ändring på.

Ett stort problem är att väghållarna ställer krav på trafikanordningar och skyltning för reducerad hastighet men sedan inte följer upp kraven. Seko kräver att väghållaren och polisen ökar övervakning samt höjda böter.

Trafikverkets nya regler sänker kompetensen

Sedan januari 2013 gäller nya regler för arbetsmiljö och säkerhet vid vägarbeten. En färsk studie som Väg och Transortinstitutet (VTI) gjort visar att det ändrade regelverket resulterat i en otydlighet vad gäller roller och ansvar. Det har också lett till bristande rutiner som i sin tur påverkat säkerheten negativt. Studien visar även att information om regelverket inte nått alla berörda. Detta har resulterat i att det finns en stor okunskap om vilka regler som gäller. Framförallt gäller detta underleverantörer som Trafikverket inte har någon direkt överenskommelse med.

Denna utveckling är mycket olycklig. Seko anser att regelverket måste vara tydligt och att kompetensen måste stärkas - inte försämrats som VTI:s studie visar att den gjort. Ett sätt att kunna ta kontrollen för vad som händer på anläggningen är att begränsa antalet entreprenadled till två. Då blir det möjligt att följa upp.

Seko kräver åtgärder för säkrare vägarbetsplatser

Att utvecklingen vad gäller vägarbetarnas arbetsmiljö går så brant utför måste tas på allvar. Seko ställer följande krav:

- 1. Väghållaren ska alltid avleda trafiken från vägarbetsplatser vid större vägar**
- 2. Höj böterna vid hastighetsöverträdelser vid vägarbeten**
- 3. Utöka hastighetsövervakningen vid vägarbeten**
- 4. Begränsa antalet entreprenadled till två**

Fakta vägarbeten och Sekos medlemmar

Stora väghållare är Trafikverket och Sveriges kommuner. Det finns också många små enskilda vägar. Nästan allt byggande och underhåll av vägar utförs av entreprenörer. Det finns ungefär 3 000 företag i branschen. Omkring 20 000 personer har vägen som sin arbetsplats. Största yrkesgrupper är maskinförare, asfaltbeläggare och anläggningsarbetare. De organiseras fackligt av Seko, Service- och kommunikationsfacket.

RAPPORT

Datum: 26 maj 2016

Arbetsmiljöundersökning bland Sekos medlemmar som arbetar inom avtalsområdet "väg och ban"

Ansvarig konsult:

Mats Lindström

Seniorkonsult

070-1503439

Beställare:

Åsa Jansson

Om undersökningen

■ **Fältperiod:** 3-19 maj 2016

■ **Antal genomförda intervjuer:** 1006 genomförda intervjuer bland medlemmar i Seko och som också arbetar med markarbeten. 473 genomfördes som webbintervjuer och 533 genomfördes som telefonintervjuer.

■ **Deltagarfrekvensen:** 53% av nettourvalet har svarat på de tre frågorna som redovisas i denna rapport. Det är en bra svarsfrekvens.

■ **Urval:** Urvalet har dragits slumpmässigt ur Sekos medlemsregister bland medlemmar som arbetare inom avtalsområdet "väg och ban". En kontrollfråga har ställt för att försäkra oss om att de arbetar med markarbeten idag.

■ **Datainsamling:** Mixed-mode 473 webbintervjuer och 533 telefonintervjuer.

■ **Viktning:** Resultaten har viktats på kön, ålder och om de har förtroendeuppdrag eller inte, och speglar därför samtliga medlemmar i Seko som återfinns inom avtalsområde "väg och ban"

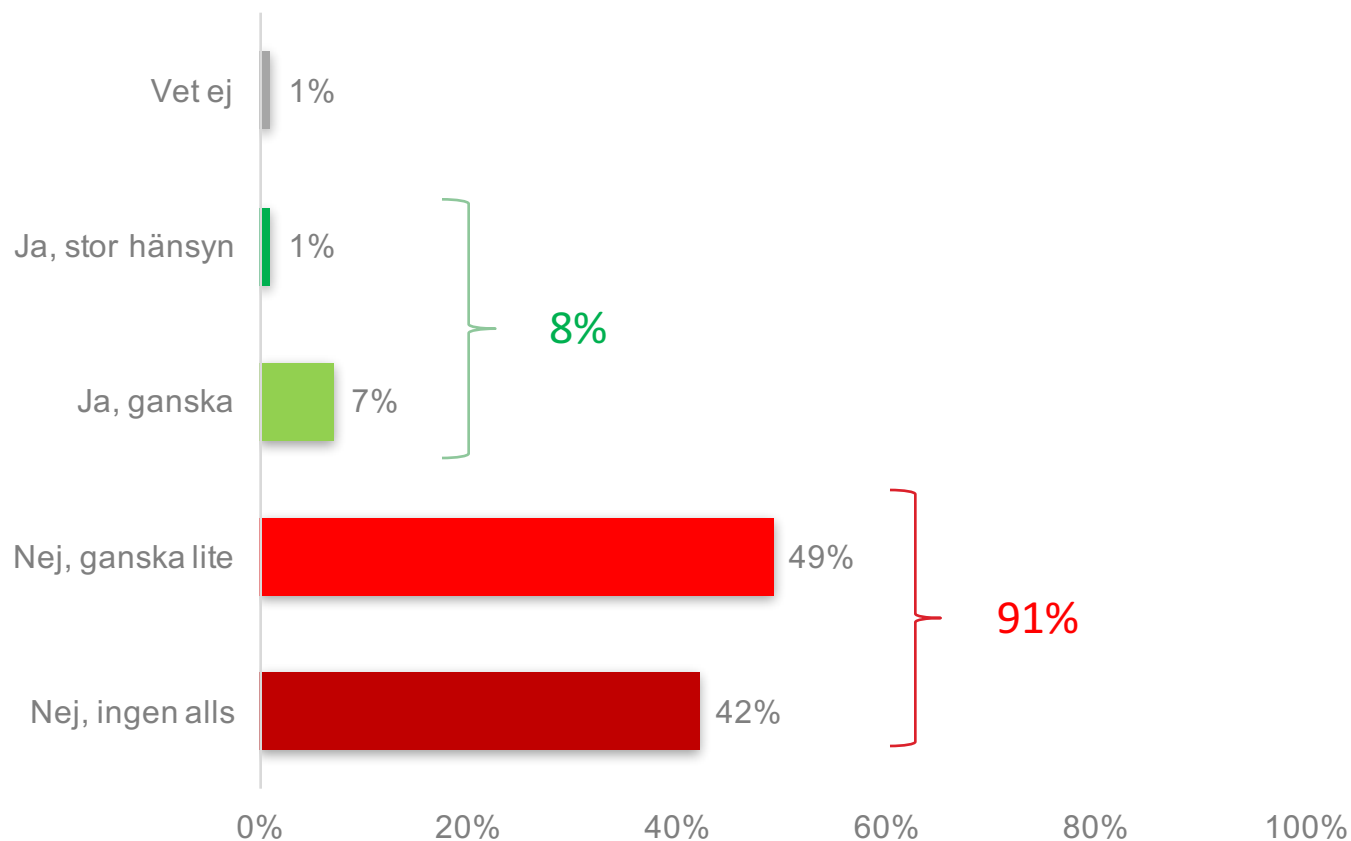
■ **Fältledare:** fredrik.nilsson@novus.se, **Ansvarig konsult hos Novus:** mats.lindstrom@novus.se

■ **Ansvarig hos Seko:** Åsa Jansson, (asa.jansson@seko.se)

Nio av tio som arbetar med vägarbeten tycker inte att det tas tillräcklig hänsyn till de som arbetar på vägen.

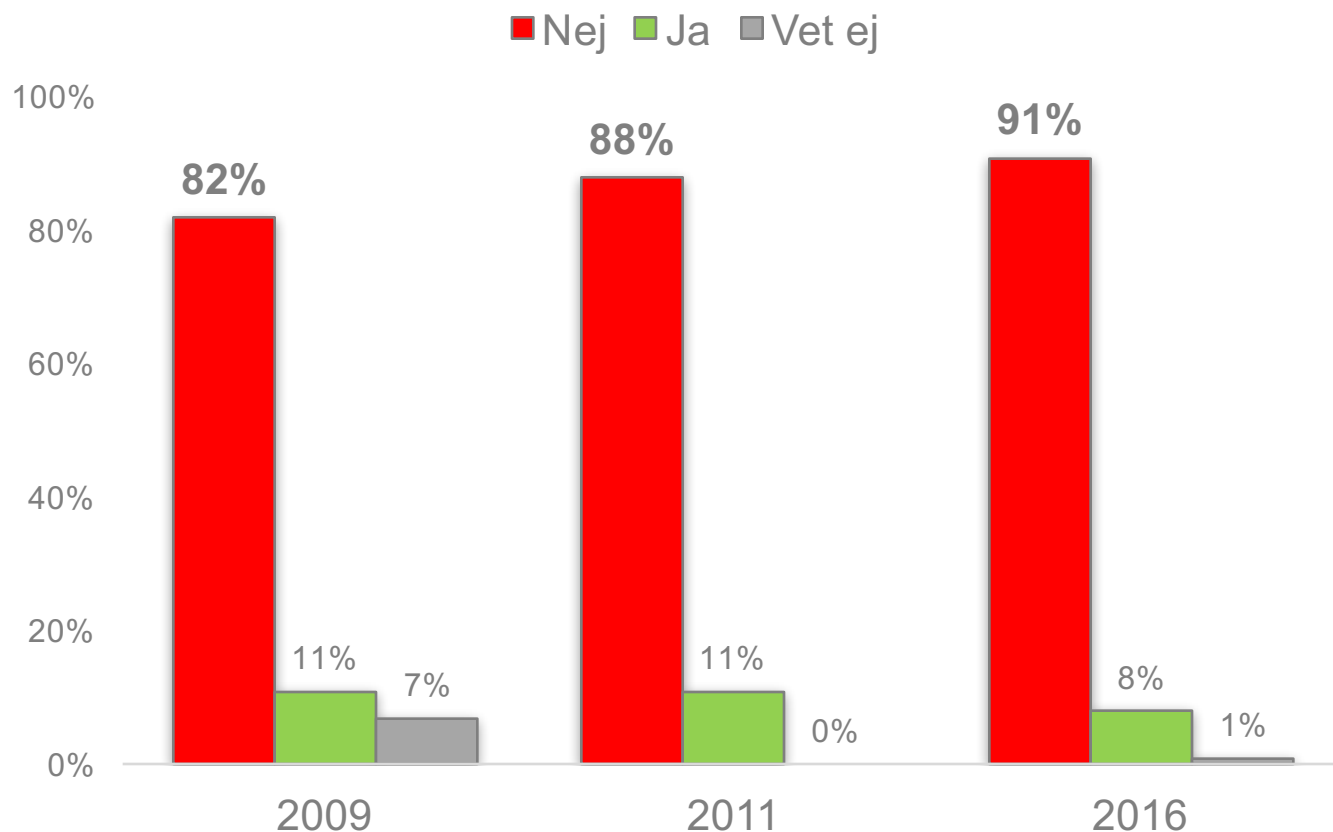

Tycker du att trafikanterna tar tillräcklig hänsyn till dem som arbetar på vägen?

Utvecklingen över tid går åt fel håll. 9% fler uppger idag att det inte tas tillräcklig hänsyn jämfört med för sju år sedan.

Tycker du att trafikanterna tar tillräcklig hänsyn till dem som arbetar på vägen?

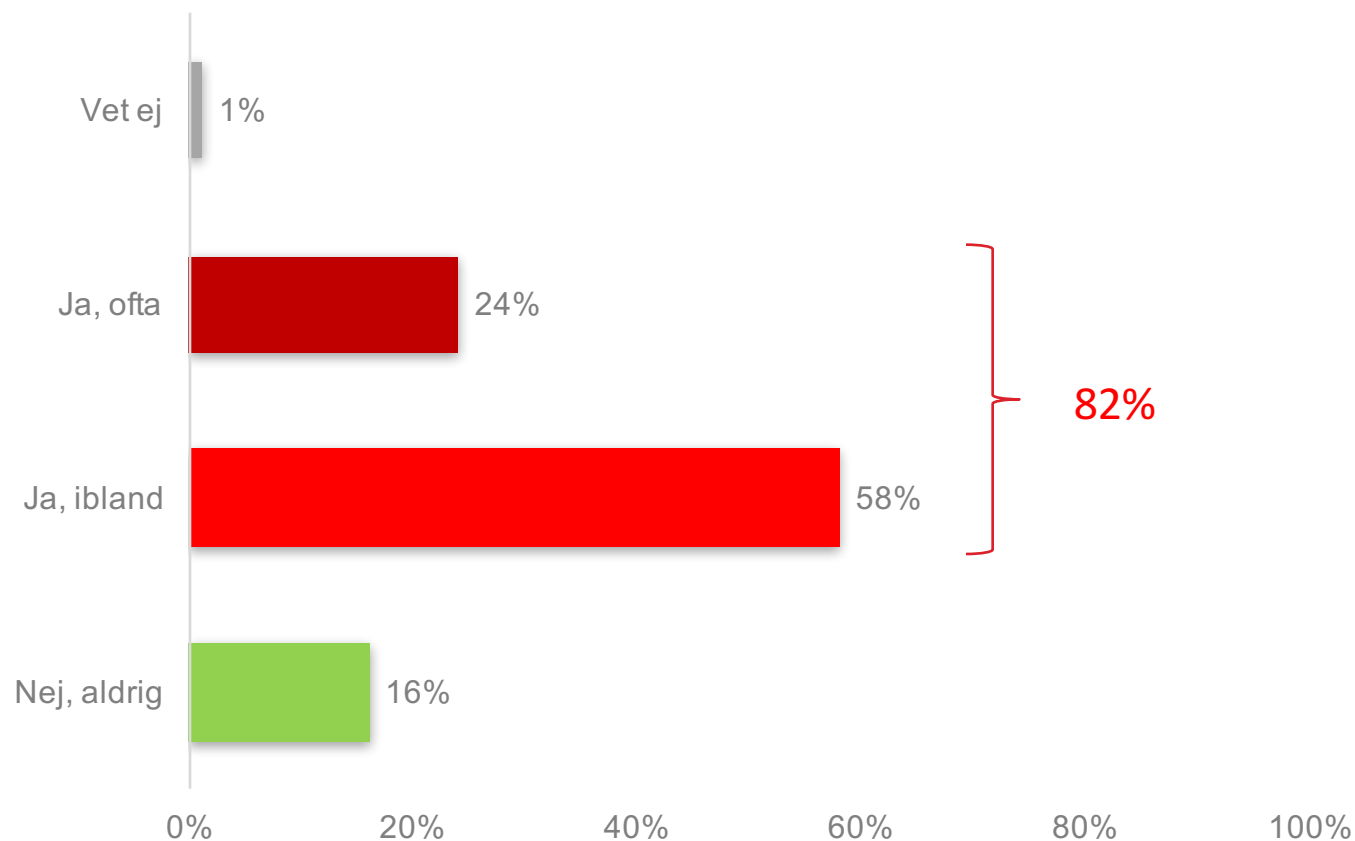
Trend

Åtta av tio som arbetar med vägarbeten oroar sig ibland eller ofta för att arbeta på vägen pga bristande säkerhet.

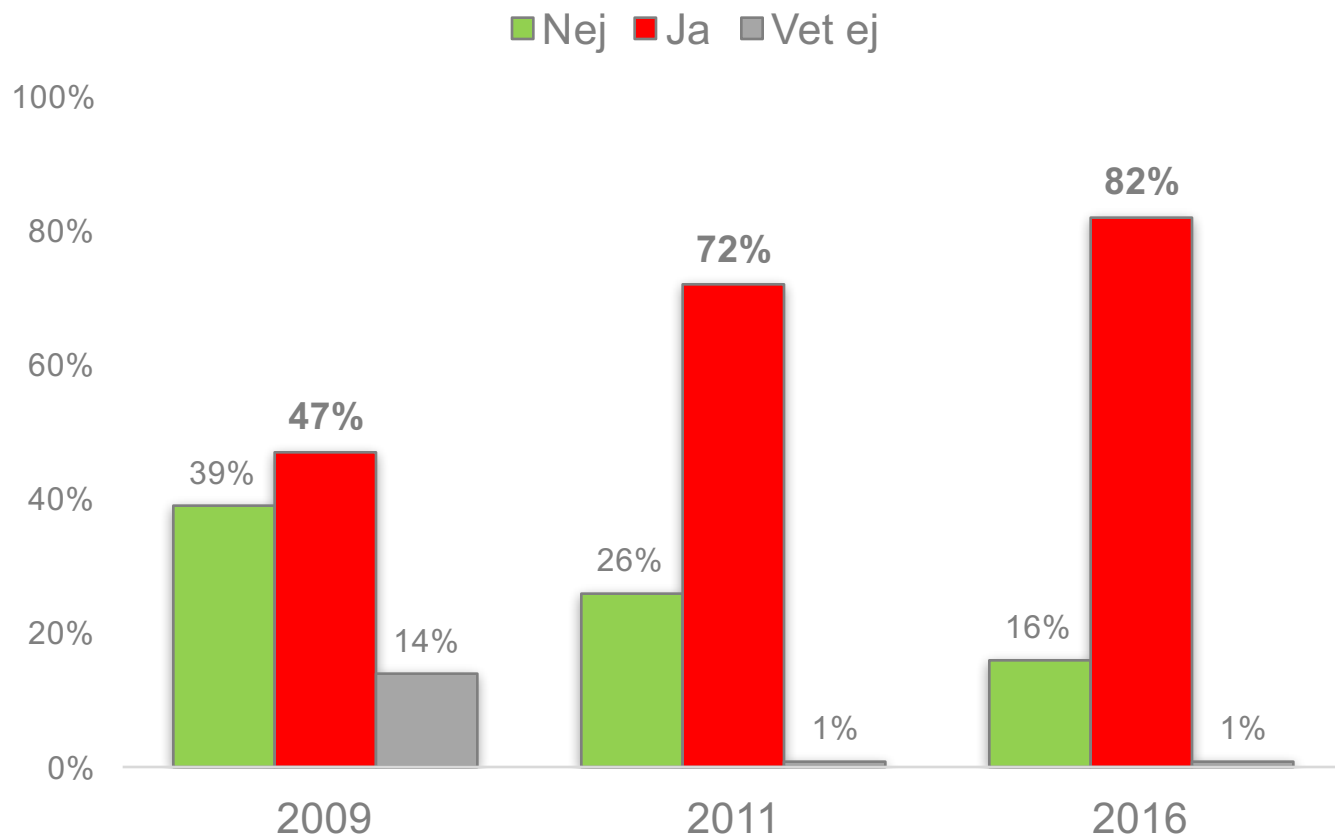

Händer det att du oroar dig för att arbeta på vägen på grund av bristande säkerhet?

Över tid är det allt fler medlemmar som oroar sig för att arbeta på vägen pga bristande säkerhet. En dramatisk ökning sedan 2009.

Händer det att du oroar dig för att arbeta på vägen på grund av bristande säkerhet?

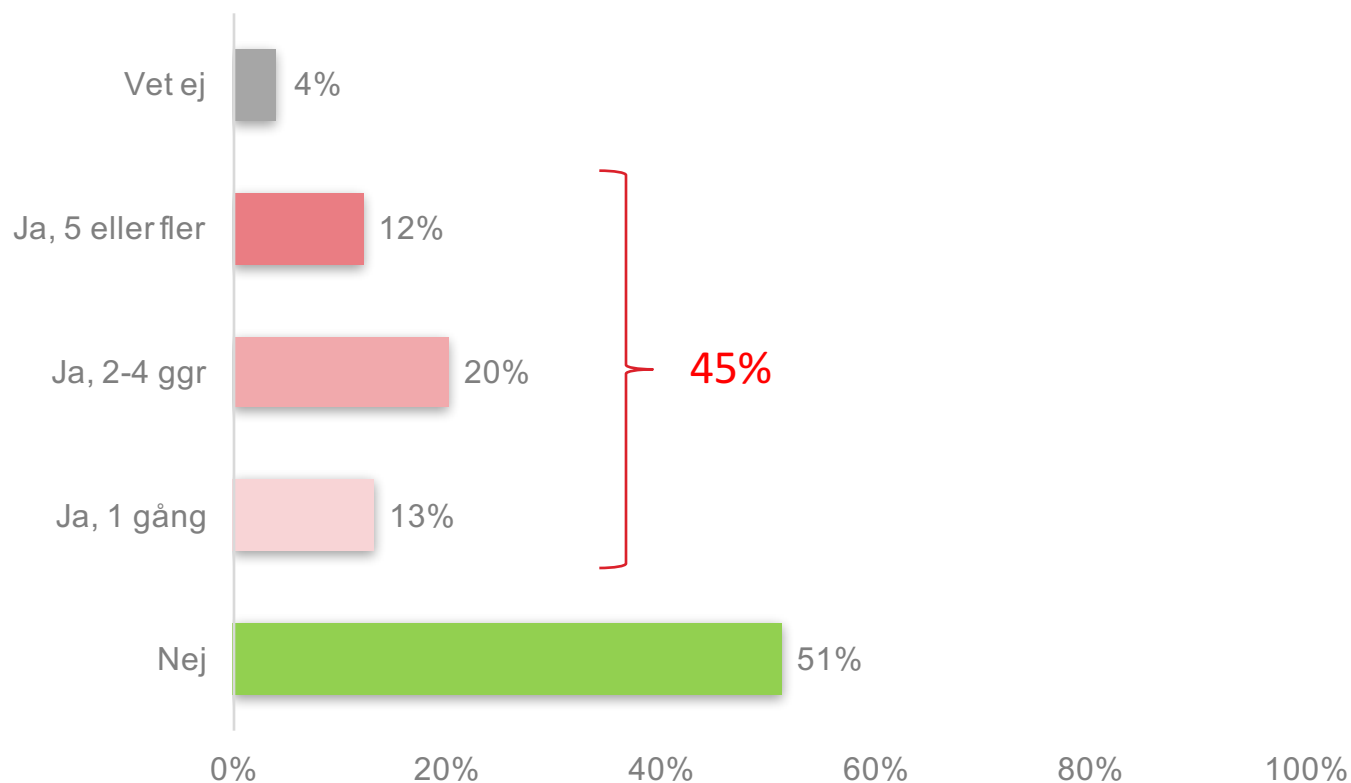
Trend

45% av de som arbetar med vägarbeten uppger att det under det senaste året uppstått någon trafikrelaterad incident vid sin arbetsplats

Har det under det senaste året uppstått någon incident vid din arbetsplats som är relaterad till trafiken?

Incidenterna uppstår allt oftare. Nu är det bara varannan medlem som uppger att det inte uppstått någon incident vid sin arbetsplats som är relaterad till trafiken.

Har det under det senaste året uppstått någon incident vid din arbetsplats som är relaterad till trafiken?

